

Lasten ja nuorten keskuksen lausunto ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Asia: Ehdotus hallituksen esitykseksi eduskunnalle arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Viite: Lausuntopyyntönnö 7.1.2021. Diaarinumero: SMDno-2019-2239

Kiitämme valiokuntaa mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Lasten ja nuorten keskus yhtyy lausunnossaan kattojärjestönsä Allianssin näkemykseen, että ehdotus on tavoitteiltaan ja toteutukseltaan nuorisotoimialan näkökulmasta kannatettava.

Esityksen mukaan sen *“tavoitteena on ehkäistä ja vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia taloudellisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja lisäämällä arpajaislakiin tätä tavoitetta tukevia uusia säännöksiä. Lisäksi esityksen tavoitteena on vahvistaa yksinoikeusjärjestelmän kanavointikykyä arpajaislailla säädettyyn rahapelitarjontaan rahapelihaittojen ehkäisyn ja vähentämisen edelleen tehostamiseksi. Esityksellä toteutetaan hallitusohjelman mukainen arpajaislain uudistus rahapelipolitiikan tavoitteiden varmistamiseksi.”*

1 Lasten ja nuorten keskuksen lähtökohdat

Lausunnollamme on kolme keskeistä lähtökohtaa: 1) nuorisotoimialan rahoitus tulisi kattaa nähdäksemme yleisestä budjetista, ei rahapelitoiminnan tuotoista, 2) rahapeliongelmat ovat merkityksellisiä myös - ja eri ikäryhmistä erityisesti - nuorille, ja katsomme, että rahapeliongelmia tulee tehokkain toimin vähentää.

1) **Nuorisoalan ja rahapelaamisen kytkös tulee purkaa - rahoitus tulee kattaa yleisestä budjetista.** Nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy tulee olla julkisen sektorin tukema yhteiskunnan avaintoiminto, se on luontevaa kattaa yleisestä budjetista. Rahapelitoimialalla ja nuorisotyöllä ei ole asiallista yhteyttä. Rahapelitoiminnan tuotot ovat laskeneet, nuorisotyön rahoitustarve ei. Nykynäkymän mukaan tuotot myös pysyvät korkeintaan nykytasollaan.

Näistä syistä katsomme, että nuorisotalon valtionrahoitus tulisi jatkossa kattaa yleisestä budjetista ja kytkös rahapeli-toiminnan tuottojen ja nuorisotalon välillä tulisi näin katkaista. Lasten ja nuorten keskus ei ota kantaa parhaaseen tapaan järjestää rahapelaamista Suomessa.

2) Etenkin nuoret aikuiset kärsivät rahapeli-ongelmista - myös nuorten kannalta rahapeli-haittojen ehkäisy ja vähentäminen ovat olennaisia. Nuoret aikuiset ovat suurin rahapeli-ongelmista kärsivä ikäryhmä. THL:n tutkimuksen Suomalaisten rahapelaaminen 2019 mukaan 18-24-vuotiaista rahapeli-ongelmaisia oli 5,3 % ja 25-34-vuotiaista 4,8 %, kun vastaava luku 15-74-vuotiailla on 3 % (jota voitaneen pitää väestön keskiarvona).

2 Pelihaittojen vähentäminen on tärkeää

Kannattamme sisäministeriön tavoitetta ehkäistä ja vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia taloudellisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja lisäämällä arpajaislakiin tätä tavoitetta tukevia uusia säännöksiä. On tärkeää, että tässä tavoiteltua haittojen vähentämistä tehdään tarkastellen koko tosiasiallista rahapeli-markkinaa.

Veikkauksen toimet ja yhtiölle kohdistettavat velvoitteet ovat olennainen osa pelihaittojen vähentämistä, koska valtaosa suomalaisten rahapelaamisesta tapahtuu Veikkauksen peliympäristöissä. Ehdotuksessa mainitut tunnistautuvaan pelaamiseen siirtyminen ja Veikkaus Oy:n rahapelien toimeenpanosta kertyvän peli- ja pelaajadatan hyödyntäminen oletettavasti vähentävät pelihaittoja.

Käsityksemme mukaan kasvava osa suomalaisista ja erityisesti rahapeli-ongelmiaisista pelaa rahapelejä toimiluvottomien yhtiöiden sivustoilla verkossa. THL:n kyselytutkimukseen (2020) vastanneista kertoi, että 77,4 prosenttia heidän kulutuksestaan tuli Veikkauksen peleistä ja loput 22,6 prosenttia yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolelta. Tiedot osuuksista vaihtelevat esimerkiksi sen mukaan, onko lähtenä Veikkaus vai THL, mutta olennaista on, että osuus on merkittävä ja kasvava. Tästä syystä rahapeli-haittojen vähentämiseen tarkoitettuja toimia kehitettäessä ei tule tarkastella yksinomaan Veikkauksen toimintaa, vaan koko tosiasiallista peli-markkinaa. Ehdotuksessa näin on tehty pyrkimällä eri toimin varmistamaan, että entistä suurempi osuus pelaamisesta tapahtuisi valvotussa, toimiluvallisessa rahapeli-ympäristössä. Ongelmapelaamisen hillinnän kokonaistavoitteen näkökulmasta nämä toimet vaikuttavat perustelluilta.

Yhteenveto:

LASTEN JA
NUORTEN
KESKUS

Yhdymme lausunnossamme kattojärjestömme Allianssin näkemykseen: kannatamme uudistuksen tavoitteita ja tapaa, jolla tavoitteisiin pyritään kohdentamalla toimia koko tosiasialliseen rahapelimarkkinaan.

Helsingissä 1.2.2021

Sami Ojala
toiminnanjohtaja
Lasten ja nuorten keskus ry